

Personatge

JULI MESTRE CARDONA

A les dotze, puntualment, tal com havíem quedat, truco a la porta i s'obre tot seguit, sense donar-me temps a "arreglar-me", com si diguéssim. M'està esperant i, amb un somriure franc, la Mercè em dóna el "bon dia". Després de parlar d'aquelles coses que de poc serveixen i que la seva finalitat és trencar el gel o fer la introducció, em diu: "He fet quatre apunts". Li suggereixo que mentre jo preparo la gravadora, els papers i altres estris, ella comenci la lectura. Mentre ho fa, me n'adono que la Mercè m'ha deixat, s'ha fet present en un altre espai i d'ell ve amb el Juli. Es parlen i es diuen les seves coses. Jo vaig guardant les eines "d'entrevistar" per escoltar i viure en aquell sentiment que desprenen les paraules...

És la primera entrevista de la meua vida que no he preguntat res, no he retocat res.

No us diré ara qui i aquí com era el Juli, cada un el té guardat en algun racó del seu viure, no el vull ni el puc canviar, però sí dir que la gent que fa poble són la suma de molts julis, i cada un amb les seves dèries i manies i amb una manera molt personal, no sempre compresa, d'estimar. Us convido de la mà de la Mercè i de les seves vivències a recordar-lo.

Miquel M. Ferré

Personatge

[TEXT I FOTOGRAFIES] Mercè Pellejà i Pujol
[CORRECCIÓ I REVISIÓ] Agustí Masip

M'acaba de trucar el Miquel M. i vol que parli del Juli perquè diu que era tot un personatge en el moment que va viure, i crec que sí. Jo vivia el dia a dia amb ell i pensava que no n'hi havia per a tant, però ara, vist des de la distància, sí que tenia uns punts de vista molt diferents dels de la gent del carrer. Jo intentava posar-me al seu lloc però era difícil.

Hi havia moments que crec que sí no hagués sigut tan intransigent i perfeccionista no hagués arribat on ell volia, perquè la vida no li va ser gens fàcil.

De petit tenia una malaltia (la tiroïdes) que, fins que no li van saber dir el que tenia, el va fer ser diferent. Ell no jugava a futbol, no anava d'excursió, li agradava molt dibuixar i llegir i sempre estava al costat de la seva mare. Aquí és on li va començar a agradar la cuina, ja que la seva mare era una gran cuinera i ell sempre l'ajudava.

A casa seva eren pagesos i ell també ho va ser, però sempre em deia que no li agradava perquè era molt dur. El que li agradava era esporgar els arbres, perquè era una manera de ser creatiu, ja que li podia donar la forma que ell volia. En aquell moment li van regalar una màquina de fotografiar i se li va obrir un món perquè tenia un sisè sentit, perquè veia el món com un requadre que ell podia manipular en el bon sentit de la paraula. Tot i que va començar a revelar les seves fotos, normalment les portava al laboratori, i buscava que el món fos bonic: un núvol, una flor, una aranya, una cara, un carrer... De tot va saber fer poesia.

Tenia els ulls oberts al món, això sempre m'ho deia. No perquè hagués estudiat molt o hagués viatjat molt saps més que una altra persona; el saber és tenir els ulls ben oberts, i ell sabia analitzar el món on vivia. Tot i que no li agradava gens, ell deia que li hagués agradat viure a principis de segle XX, en temps

de Rossinyol i Cases, on es feien tertúlies, passejaven per la natura...

Era un bon vivant perquè li agradava viure bé, menjar bé, beure bé, vestir bé... i no se li acabaven els capricis. Per a ell sempre era més. Quan arribava a Mollet o a Barcelona, a casa de la germana o cosina, ja havia vist tots els aparadors. Li encantava badar, mirar i el seu cap sempre treballava. Ja li havia agradat això i allò, i elles es quedaven parades perquè ni s'hi havien fixat, i ell s'hi enfadava. Quan el vaig conèixer anava amb la màquina de fotografiar penjada al coll i volia un got amb aigua per marcar les gotes a unes roses que volia fotografiar. Això a mi em va sorprendre. Després de dos dies, el vaig tornar a veure i, al preguntar-li com havien quedat les fotos, ja no vam parar de parlar. Era una persona inquieta i sempre el seu cap barrinava què podia fer o, millor dit, donava ordres. Tenia una dita: "Els manaments de la llei de Déu, si trobeu llenya, no els feu". I jo li deia: "Clar, perquè algú ja te la fa..."

Aquí entra El Cairat. En aquells moments era un bar on anàvem per fer la xerradeta i prendre alguna cosa. Allí ja va començar a fer volar coloms per fer alguna cosa ja que no volia continuar de pagès. En

aquells moments es va tancar El Cairat i els amics ens van animar perquè el lloguéssim i ell pogués preparar els plats que feia quan anàvem a sopar a casa d'ells. Així va començar un projecte i una il·lusió que no es va acabar mai, inclús estant al llit de casa o de l'hospital: sempre pensava en plats, ell deia que li sortien sols. Essent un persona amb sensibilitat i molt exigent amb si mateix i molt perfeccionista, mai li estava bé el "ja està bé".

Va poder crear i fer el que li passava pel cap (perquè ja ho havia analitzat prèviament) i tenia la sort que sempre li quedava bé. Deia: "És que sí no, no ho faig". Com que li agradava molt l'art, va pensar que podríem fer exposicions al Cairat per donar a conèixer a artistes plàstics que ja coneixíem o no. Si no els coneixíem, nosaltres anàvem a casa seva a parlar amb ells: per exemple, vam anar a casa del pintor Jaume Queralt, del dibuixant Cesc, del dibuixant de còmics IVÀ del Jueves, del pintor impressionista Benet Sarsanedes, de l'escultor Gargallo, i molta més gent. Allí on hi havia algun artista, allí anàvem. No es tallava gens i, a més, sabia connectar amb aquestes persones. Moltes vegades vam marxar carregats de quadres i era la primera

vegada que els vàiem. Era molt tossut i, com un nen petit, fins que no ho aconseguia no parava. Això el feia ser diferent.

Si el seu dia era de rutina, s'avoria i necessitava conèixer gent de qui en pogués aprendre alguna cosa i amb qui hi pogués parlar i escoltar. Per això li anava molt bé el Cairat, perquè sempre dèiem que teníem el món a casa nostra ja que et podies trobar amb gent de tots els països i colors. Tenia un sentit de l'humor molt subtil, una mica anglès i inclús s'inventava acudits i els donava el seu toc personal. La gent s'ho passava bé amb ell. En aquella època també vam viatjar perquè de tot apreníem. Nosaltres dèiem que érem autodidactes. Així, tant podíem anar a restaurants de luxe com a senzills, i vàiem el que feia la gent. Sempre comentàvem: "Això ho volem pel nostre restaurant i això no ho volem". I, sobretot, ens agradava viatjar a països amb artesanía, cultura i política

diferent. Per això vam anar al Marroc, Turquia, Tunísia, Madeira, Normandia i a Cuba diverses vegades. Sempre deia que la primera vegada que va anar a Cuba es va sentir feliç, sobretot pel clima -ell era molt fredolíc- però també per la gent, que sempre estava contenta, per la música... Vam fer amics i encara ara els mantenim. De Turquia tenim l'anècdota d'un noi d'una botiga de catifes que, després d'ensenyar-ne unes 100 i el Juli dir-li que no perquè sabia quan estaven fetes a mà o a màquina, si hi havia llana o seda de veritat, no sintètica... doncs el noi li va dir molt enfadat: "Tu paladar de champaña y bolsillo de cerveza". El va retratar en dos paraules tal com era!

Tenia capacitat de fer més d'una cosa. A part de ser un gran oient de ràdio, li agradava la cuina, però també la decoració, la roba, el teatre, la fotografia, llegir i ser un amic dels amics. Però de vegades

s'emportava una gran decepció, i jo li deia que no havia de confondre els clients amb els amics. Però el que sí és veritat és que molts clients han passat a ser amics, i això ens ho va demostrar la malaltia. Però el seu caràcter era així, ho donava tot o, sinó, no existies. Una vegada, un metge em va dir: "Es que, con el Juli, o eras amigo o no existias". No sabia fer el paperot, perquè, sinó, deia que era fer l'hipòcrita. Tenia uns conceptes d'amistat i dignitat molt marcats. Era molt poc intransigent però deia que ja li estava bé, perquè quan ell s'ho passava bé era l'hòstia i ho donava tot al 100% o no donava res.

El que li omplia molt eren els gossos. Deia: "M'entenc millor amb els gossos que amb les persones", i el que volíem era comprar una masia per poder recollir els gossos i tenir-los solts i lliures. Quan anàvem a caminar amb ells li canviava la cara, era feliç.

Però tot va canviar quan li van diagnosticar càncer, tot i que ja era diabètic i tenia tiroides. Quan una persona és tant independent i quan volia fer una cosa la feia, estar limitat per una malaltia és molt complicat. Et canvia el caràcter, no pots fer el que vols... És com estar presoner en el món. Però gràcies a la força de voluntat i al sentit de superació va poder fer tot el que va fer. Més d'una vegada pujàvem de l'hospital i anàvem primer al Cairat que a casa. Jo crec que mentre va tenir il·lusió pel Cairat i pels gossos, va viure. Al moment que va desconnectar, es va tancar en si mateix i va deixar de lluitar.

Tot i que era una persona molt prima i delicada de salut i el seu aspecte era d'una persona malalta, va ser molt valent perquè va viure molts anys veient com el seu cos es deteriorava i ell continuava lluitant. Amb la seva tossuderia va aconseguir fer el que volia. ■

Vull agrair a Miquel Maria Ferré l'esforç i l'interès que em va demostrar, en uns moments en què ja tenia problemes de salut i parlàvem de la malaltia d'en Juli.